

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
МЕДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК 7. ГРАНТОВИЙ ТА ПРОЄКТНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ**

Рівень вищої освіти	третій (аспірантура)
Галузь знань	I «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення»
Спеціальність	I2 «Медицина»
Освітня програма	Медицина
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Грантовий та проєктний менеджмент» для здобувачів вищої освіти галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення» спеціальності І2 «Медицина» освітньої програми «Медицина».

Розробники: Сірчак Є.С., професор, доктор медичних наук, завідувачка кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб

Дубовенко Д.О., PhD, асистент кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб протокол № 13 від «12» червня 2026 р.

Завідувач кафедри _____ Єлизавета СІРЧАК

Схвалено науково-методичною комісією медичного факультету протокол № 12 від «16» червня 2026 р.

Голова науково-методичної комісії _____ Єлизавета СІРЧАК

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	I-й	–
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи аспіранта – 2,5	2-й	–
	Лекції:	
	22	–
	Практичні (семінарські):	
	14	–
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	–	–
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	54	–

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Грантовий та проєктний менеджмент» є формування у аспірантів здатності самостійно розробляти, подавати та реалізовувати наукові проєкти у сфері медицини: від виявлення дослідницької проблеми і формулювання концепції проєкту до підготовки конкурентоспроможної грантової заявки, планування бюджету, управління проєктною командою, захисту прав інтелектуальної власності та звітування перед донором. Дисципліна орієнтована на практичне опанування вимог провідних національних і міжнародних грантодавців та на формування у здобувачів проєктної культури, необхідної для залучення позабюджетного фінансування власних наукових досліджень.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ЗК1. Здатність до вдосконалення та розвитку власного інтелектуального та загальнокультурного рівня.

ЗК2. Вміння працювати автономно, з дотриманням дослідницької етики, академічної доброчесності та авторського права.

ЗК3. Навички до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Здатність до спілкування і роботи у професійному середовищі та з представниками інших професій у національному та міжнародному контексті.

ЗК5. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, здатність генерувати нові ідеї.

ЗК6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК7. Вміння планувати та управляти часом.

ФК2. Здатність визначати потребу у додаткових знаннях за напрямком наукових досліджень, формулювати дослідницькі питання, генерувати наукові гіпотези у сфері медицини.

ФК3. Здатність розробляти та управляти науковими проектами у сфері медицини.

ФК4. Здатність обирати методи та критерії оцінки досліджуваних феноменів та процесів в галузі медицини відповідно до цілей та завдань наукового проекту.

ФК8. Впровадження нових знань (наукових даних) в освітній процес та практику охорони здоров'я.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обов'язкових передумов для вивчення навчальної дисципліни «Грантовий та проєктний менеджмент» освітньо-науковою програмою не передбачено.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Медицина», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Застосовувати науково-професійні знання; формулювати ідеї, концепції з метою використання в роботі освітнього та наукового спрямування	РН1
Демонструвати знання методології дослідження в цілому і методів певної сфери наукових інтересів, зокрема	РН2
Інтерпретувати та аналізувати інформацію, коректно оцінювати нові й складні явища та проблеми з науковою точністю критично, самостійно і творчо	РН3
Виявляти невирішені проблеми у предметній області медицини та визначати шляхи їх вирішення	РН4
Формулювати наукові гіпотези, мету і завдання наукового дослідження	РН5
Розробляти дизайн та план наукового дослідження, використовуючи відповідні методи дослідження в галузі медицини	РН7
Управляти роботою колективу студентів, колег, міждисциплінарної команди	РН13
Використовувати етичні принципи в роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами, дотримуватися наукової етики	РН16

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Грантовий та проєктний менеджмент»:

Шифр ОРН	Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
ОРН1	Розрізняти типи наукових проєктів і грантових інструментів (дослідницькі, інфраструктурні, мобільності, стипендіальні), пояснювати логіку проєктного циклу та ролі учасників грантових відносин (донор, реципієнт, бенефіціар, партнер), орієнтуватися у структурі національного та міжнародного грантового ландшафту для медичних досліджень	РН1, РН3
ОРН2	Розробляти план наукового проєкту із застосуванням логіко-структурного підходу: будувати дерево проблем і цілей, логіко-структурну матрицю, ієрархічну структуру робіт (WBS), календарний графік (діаграма Ганта),	РН1, РН7

Шифр ОРН	Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
	визначати індикатори досягнення результату та джерела їх верифікації, скласти реєстр ризиків із заходами реагування	
ОРН3	Формулювати наукову частину проектної заявки: обґрунтовувати невирішену проблему в предметній області медицини, формулювати дослідницьке питання, гіпотезу, мету та завдання, добирати адекватний дизайн дослідження і методи, структурувати дослідження у робочі пакети (work packages) з визначеними результатами (deliverables) та контрольними точками (milestones)	РН2, РН4, РН5, РН7
ОРН4	Організовувати роботу проектної (у тому числі міждисциплінарної) команди: розподіляти ролі та зони відповідальності, будувати матрицю відповідальності, планувати комунікацію з партнерами і донором, здійснювати моніторинг виконання завдань та готувати проміжну і підсумкову звітність за проектом	РН13
ОРН5	Забезпечувати етичну та доброчесну складову проекту: готувати матеріали для розгляду комісією з питань біоетики, розробляти форму інформованої згоди, дотримуватися вимог належної клінічної практики (ICH GCP) та засад роботи з лабораторними тваринами, планувати управління дослідницькими даними згідно з принципами FAIR і вимогами захисту персональних даних, коректно визначати авторство та внесок учасників проекту	РН2, РН16
ОРН6	Здійснювати цілеспрямований пошук актуальних конкурсів у міжнародних (Horizon Europe, MSCA, ERC) та національних (НФДУ, МОН, НАМН) програмах, аналізувати конкурсну документацію та критерії оцінювання експертами, готувати структурні елементи заявки відповідно до вимог конкретного донора та з урахуванням типових помилок, за які заявки відхиляють	РН1, РН3, РН4
ОРН7	Визначати об'єкти права інтелектуальної власності, що виникають у медичному науковому проекті, розмежовувати авторське право, права на винахід, корисну модель і ноу-хау, здійснювати патентний пошук у національних і міжнародних базах, скласти заявку на винахід (корисну модель) із формулою винаходу, розв'язувати питання службового винаходу, розподілу прав між співавторами та закладом, ліцензування і комерціалізації результатів	РН1, РН3
ОРН8	Створювати та підтримувати цифровий профіль дослідника: реєструватися в URIS (Ukrainian Research Information System) та ORCID, пов'язувати ідентифікатори з публікаційними й наукометричними профілями, коректно відображати афіліацію та участь у проектах, використовувати дані реєстрів при підготовці заявок і звітів	РН1, РН3
ОРН9	Скласти кошторис наукового проекту: розраховувати фонд оплати праці учасників з урахуванням посадових окладів, доплат, нарахувань на заробітну плату та зайнятості у проекті, планувати витрати на обладнання, розхідні матеріали, відрядження, публікаційні збори та накладні витрати, обґрунтовувати статті бюджету і забезпечувати їх відповідність правилам прийнятності витрат донора	РН1, РН13

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

ОРН 1. – Усне опитування, вікторина на розпізнавання типів грантових інструментів за фрагментами оголошень конкурсів. Усна відповідь.

ОРН 2. – Практичне завдання: побудова дерева проблем і цілей та логіко-структурної матриці за темою дисертаційного дослідження аспіранта; складання діаграми Ганта і реєстру ризиків. Захист розробленого плану проєкту.

ОРН 3. – Письмове завдання: концепція проєкту (проблема, гіпотеза, мета, завдання, дизайн, робочі пакети з deliverables і milestones); взаємне рецензування концепцій аспірантами за критеріями експертної оцінки. Презентація концепції проєкту.

ОРН 4. – Виконання групового завдання: розподіл ролей у проєктній команді, побудова матриці відповідальності, розроблення плану комунікації та формату проміжного звіту; рольове відпрацювання переговорів із партнером за консорціумною угодою. Груповий захист.

ОРН 5. – Комп'ютерне тестування з питань дослідницької етики, ICH GCP та захисту персональних даних; розв'язування етичних кейсів; підготовка проєкту форми інформованої згоди і плану управління даними. Письмове завдання.

ОРН 6. – Аналітичне завдання: розбір документації реального відкритого конкурсу (eligibility, критерії оцінювання, формальні вимоги) та підготовка фрагмента заявки (abstract / impact section); ділова гра «Експертна комісія» з оцінюванням чужої заявки за офіційними критеріями донора. Оформлений фрагмент заявки.

ОРН 7. – Розв'язування ситуаційних кейсів з інтелектуальної власності (службовий винахід, спір про співавторство, вибір між патентом і ноу-хау); практичне завдання з патентного пошуку у базах Укрпатенту та Espacenet із формулюванням формули винаходу. Звіт про патентний пошук, проєкт заявки на корисну модель.

ОРН 8. – Демонстрація створеного (оновленого) профілю ORCID та облікового запису в URIS з коректною афіліацією та переліком публікацій; усне опитування щодо призначення ідентифікаторів дослідника. Демонстрація профілю.

ОРН 9. – Розрахункове завдання: складання кошторису проєкту з детальним розрахунком фонду оплати праці учасників та нарахувань; перевірка бюджету на відповідність правилам прийнятності витрат за заданими умовами конкурсу. Оформлений кошторис.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усні (опитування, захист розроблених документів, презентація концепції проєкту), письмові (концепція заявки, кошторис, звіт про патентний пошук, план управління даними), комп'ютерне тестування, виконання групових завдань.

Форма модульного контролю: усна, з демонстрацією виконаних проєктних документів.

Форма підсумкового семестрового контролю: залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5		
10	20	25	10	15	20	100

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T6	T7	T8	T9	T10	T11		
20	5	5	25	10	15	20	100

T6, T7 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	3	50	4	55
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні	1	10	1	5
Письмове завдання (концепція проєкту, кошторис, звіт про патентний пошук)	1	10	2	15
Презентація	1	10	1	5
Модульна контрольна робота	1	20	1	20
Разом		100		100

Критерії оцінювання поточної навчальної діяльності

Оцінку «*відмінно*» (90-100 балів) одержує аспірант, який брав активну участь в обговоренні найбільш складних питань з теми заняття, дав не менше 90% правильних відповідей на стандартизовані тестові завдання, без помилок відповів на письмові завдання, виконав практичну роботу та виклав її результати у належній формі.

Оцінку «*добре*» (74-89 балів) одержує аспірант, який брав участь в обговоренні найбільш складних питань з теми, дав не менше 74% правильних відповідей на стандартизовані тестові завдання, припустився окремих незначних помилок у відповідях на письмові завдання, виконав практичну роботу та виклав її результати у належній формі.

Оцінку «*задовільно*» (60-73 балів) одержує аспірант, який брав участь в обговоренні найбільш складних питань з теми, дав не менше 60% правильних відповідей на стандартизовані тестові завдання, припустився значних помилок у відповідях на письмові завдання, виконав практичну роботу та виклав її результати у належній формі.

Оцінку «*незадовільно*» (0-59 балів) одержує аспірант, який не брав участь в обговоренні найбільш складних питань з теми, дав менше 60% правильних відповідей на стандартизовані тестові завдання, припустився грубих помилок у відповідях на письмові завдання або взагалі не дав відповідей на них, не виконав практичну роботу та не виклав її результати у належній формі.

Особливості оцінювання з дисципліни «Грантовий та проєктний менеджмент»:

– Наскрізним завданням дисципліни є розроблення аспірантом власної проєктної заявки за темою його дисертаційного дослідження. Практичні завдання (логіко-структурна матриця,

концепція, кошторис, план управління даними) є послідовними частинами цієї заявки та оцінюються як окремі елементи єдиного продукту.

- Обов'язковими для зарахування модулів незалежно від суми балів є: розроблена концепція проєкту, складений кошторис із розрахунком оплати праці та створений (оновлений) профіль ORCID і обліковий запис в URIS.

- Практичні завдання виконуються на матеріалі реальних відкритих конкурсів; за використання неактуальної редакції конкурсної документації бали за завдання знижуються.

- Оцінювання концепції проєкту здійснюється за критеріями, наближеними до експертних критеріїв донорів (excellence, impact, implementation): наукова новизна і обґрунтованість, реалістичність плану і бюджету, якість викладу.

- Виявлення текстових запозичень без посилань або наведення неіснуючих (згенерованих штучним інтелектом) джерел у поданих матеріалах є підставою для виставлення 0 балів за відповідне завдання з обов'язковим повторним його виконанням.

- Використання генеративного штучного інтелекту при підготовці проєктних документів допускається за умови декларування факту використання; відповідальність за достовірність даних несе аспірант.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота складається за підготовленими завданнями (білетами) з варіантами однакового рівня складності. До складання модульної контрольної роботи допускаються усі аспіранти незалежно від результатів поточного оцінювання та наявності пропущених і невідпрацьованих практичних занять. Тривалість виконання усієї модульної контрольної роботи відповідає тривалості практичного заняття. Під час виконання модульної контрольної роботи користуватись будь-якими інформаційними джерелами заборонено.

Оцінку «*відмінно*» (90-100 балів) одержує аспірант, який дав не менше 90% правильних відповідей на стандартизовані тестові завдання, без помилок відповідей на письмові завдання.

Оцінку «*добре*» (74-89 балів) одержує аспірант, який дав не менше 74% правильних відповідей на стандартизовані тестові завдання, припустився окремих незначних помилок у відповідях на письмові завдання.

Оцінку «*задовільно*» (60-73 бали) одержує аспірант, який дав не менше 60% правильних відповідей на стандартизовані тестові завдання, припустився значних помилок у відповідях на письмові завдання.

Оцінку «*незадовільно*» (0-59 балів) одержує аспірант, який дав менше 60% правильних відповідей на стандартизовані тестові завдання, припустився грубих помилок у відповідях на письмові завдання або не надав відповіді на поставлені перед ним письмові завдання.

Особливості: модульна контрольна робота має практико-орієнтований характер. Модуль 1 – тестування з питань проєктного менеджменту та дослідницької етики і захист розробленого плану й концепції проєкту. Модуль 2 – тестування з питань грантових програм, інтелектуальної власності та бюджетування і публічний захист розробленої аспірантом проєктної заявки з відповідями на питання «експертної комісії». Заборона користуватися інформаційними джерелами поширюється на тестову частину.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий семестровий рейтинг виводиться як середнє арифметичне двох модулів. Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «УжНУ», якщо підсумкова модульна оцінка становить не менше 60 балів, то за згодою аспіранта вона може бути зарахована як підсумкова (семестрова) оцінка з навчальної дисципліни. Аспіранти, яких не влаштовує підсумкова позитивна оцінка, виставлена викладачем за результатами модульних контролів, а також ті, хто отримав оцінку "незадовільно" і при цьому не мають невідпрацьованих практичних (лабораторних) занять, мають право складати залік (екзамен) з дисципліни. До підсумкового (семестрового) контролю з конкретної дисципліни у виді заліку чи екзамену аспірант денної форми навчання допускається тоді, коли за результатами модульних контролів він набрав не менше 35 відсотків можливих балів. За результатами відповіді на екзамені та заліку виставляється оцінка за стобальною шкалою. Незалежно від того, чи аспірант складає екзамен (залік) у зв'язку з тим, що в нього підсумкова модульна оцінка незадовільна (35-59 балів), чи з метою підвищення позитивної оцінки, викладач виставляє аспіранту оцінку, керуючись виключно рівнем його знань, виявлених на екзамені (залікові), тобто, виходячи із 100 балів, але при цьому виставлена підсумкова (семестрова) оцінка не може бути нижчою за підсумкову модульну оцінку.

Критерії оцінювання модульного та підсумкового семестрового контролю:

- оцінку «*відмінно*» (90-100 балів, А) заслуговує аспірант, який: всебічно, систематично і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом; вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для наукової діяльності; вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію; самостійно визначає окремі цілі власної наукової діяльності, виявив творчі дослідницькі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу.
- оцінку «*добре*» (82-89 балів, В) – заслуговує аспірант, який: повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях; має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем наукового спрямування; під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;
- оцінку «*добре*» (74-81 бали, С) заслуговує аспірант, який: в загальному роботу виконав, але при підсумковому контролі робить певну кількість помилок; вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність; опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;
- оцінку «*задовільно*» (64-73 балів, D) – заслуговує аспірант, який: знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його в наукових дослідженнях; виконує завдання непогано, але зі

значною кількістю помилок; ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою; допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

- оцінку «задовільно» (60-63 балів, E) – заслуговує аспірант, який: володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання в науковій діяльності, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.
- оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється аспіранту, який: виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.
- оцінку «незадовільно» (0-34 балів, F) – виставляється аспіранту, який володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім; допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою; не може продовжувати підготовку в аспірантурі і не готовий до наукової діяльності без повторного вивчення даної дисципліни.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Наукові проекти: планування, розроблення та управління

Тема 1. Наукові проекти і гранти: поняття, типологія, проєктний цикл. Поняття наукового проєкту та його відмінності від планової наукової тематики закладу. Ознаки проєкту: унікальність, обмеженість у часі та ресурсах, вимірюваний результат. Типологія грантових інструментів: дослідницькі гранти, гранти мобільності, індивідуальні та інституційні, стипендіальні програми, інфраструктурні та травел-гранти, seed funding. Учасники грантових відносин: донор, оператор програми, реципієнт, бенефіціар, партнер консорціуму. Стадії проєктного циклу: ідентифікація ідеї – формулювання – подання – оцінювання – реалізація – моніторинг – оцінка результатів. Особливості проєктної діяльності в медичних дослідженнях: залучення пацієнтів, клінічні бази, регуляторні обмеження.

Тема 2. Планування наукового проєкту. Логіко-структурний підхід. Аналіз зацікавлених сторін. Дерево проблем і дерево цілей. Логіко-структурна матриця (logframe): загальна мета, конкретні цілі, результати, заходи; об'єктивно вимірювані індикатори та джерела верифікації; припущення і зовнішні чинники. Ієрархічна структура робіт (WBS). Календарне планування, діаграма Ганта, критичний шлях, контрольні точки. Планування ресурсів. Управління ризиками проєкту: ідентифікація, якісна та кількісна оцінка, реєстр ризиків, стратегії реагування; типові ризики медичних проєктів (недобір вибірки, вибуття учасників, затримка постачання реактивів, зміна складу команди).

Тема 3. Наукова частина проєктної заявки: від проблеми до робочих пакетів. Обґрунтування невирішеної проблеми в предметній області медицини: аналіз стану питання, виявлення gaps, формулювання дослідницького питання за структурою PICO. Формулювання наукової гіпотези, мети і завдань проєкту. Вибір дизайну дослідження відповідно до завдань та обґрунтування методів. Розрахунок розміру вибірки як елемент обґрунтованості заявки. Структурування проєкту в робочі пакети (work packages): опис,

завдання, виконавці, тривалість; результати (deliverables) та контрольні точки (milestones). Опис очікуваного впливу (impact): наукового, клінічного, суспільного; план поширення результатів (dissemination) та комунікації.

Тема 4. Управління проєктною командою та звітність. Формування колективу проєкту: керівник, виконавці, молоді дослідники, адміністративний і фінансовий супровід. Розподіл ролей і зон відповідальності, матриця відповідальності (RACI). Особливості управління міждисциплінарною командою (клініцисти, лаборанти, статистики, IT-фахівці) та розподіленою командою в багатоцентрових дослідженнях. Комунікація з партнерами консорціуму та донором, консорціумна угода. Моніторинг виконання завдань, контроль проміжних результатів, управління змінами у проєкті. Структура проміжного і підсумкового звіту, технічний та фінансовий звіт, підтвердження досягнення deliverables.

Тема 5. Етична та доброчесна складова проєкту. Управління дослідницькими даними. Етична експертиза наукового проєкту: комісія з питань біоетики, перелік документів, ethics self-assessment у міжнародних заявках. Інформована згода: структура форми, вимоги до інформування учасника, згода вразливих категорій. Належна клінічна практика (ICH GCP) як вимога донорів. Етичні принципи роботи з лабораторними тваринами (3R). Захист персональних даних учасників дослідження, знеособлення, вимоги GDPR у міжнародних проєктах. План управління дослідницькими даними (Data Management Plan), принципи FAIR, відкриті дані та відкритий доступ як вимога грантових програм. Наукова доброчесність у проєктній діяльності: коректне визначення авторства (таксономія CRediT), конфлікт інтересів, подвійне фінансування, недопустимість фабрикації та фальсифікації даних.

Модуль 2. Грантове фінансування, інтелектуальна власність і ресурсне забезпечення проєкту

Тема 6. Міжнародні гранти: види, донори, структура заявки, зразки. Огляд програми Horizon Europe: структура, кластери, схеми фінансування (RIA, IA, CSA), Marie Skłodowska-Curie Actions, European Research Council, напрям Widening. Двосторонні та благодійні донори, що фінансують медичні дослідження. Портал Funding & Tenders: пошук конкурсів, робота з call document, topic conditions, критерії eligibility. Структура типової заявки: abstract, excellence, impact, implementation, ethics self-assessment, gender dimension, консорціум і партнери, лист про наміри. Критерії експертного оцінювання та типові причини відхилення заявок. Аналіз зразків профінансованих проєктів у базі CORDIS.

Тема 7. Національні гранти. Національний фонд досліджень України. Система державної підтримки наукових досліджень в Україні. Національний фонд досліджень України: конкурсні програми, вимоги до заявників і колективів, структура заявки, процедура експертизи, звітність. Конкурси Національної академії медичних наук України та профільних установ. Внутрішньоуніверситетські конкурси наукових проєктів. Реєстрація науково-дослідних робіт та звітів в УкрІНТЕЛ.

Тема 8. Гранти Міністерства освіти і науки України. Конкурс проєктів наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок молодих учених. Конкурс проєктів фундаментальних та прикладних досліджень, що виконуються за рахунок коштів державного бюджету. Вимоги до складу колективу і керівника проєкту, обмеження щодо участі. Порядок формування та подання документації через заклад вищої освіти. Секції

Наукової ради МОН, процедура експертизи, апеляція. Звітність за результатами виконання проєкту.

Тема 9. Інтелектуальна власність у науковому медичному проєкті. Система права інтелектуальної власності: об'єкти авторського права та суміжних прав, об'єкти промислової власності. Винахід, корисна модель, промисловий зразок, торговельна марка, ноу-хау (комерційна таємниця): критерії охороноздатності, строки чинності прав, обсяг захисту. Патентоспроможність у медицині: способи діагностики та лікування, лікарські засоби, медичні вироби, штами; обмеження патентування. Патентний пошук у базах Укрпатенту, Espacenet, Google Patents, PatentScope; види пошуку (тематичний, іменний, нумераційний), формулювання пошукового запиту, аналіз рівня техніки. Структура заявки на винахід (корисну модель): опис, формула винаходу, реферат, креслення; правила складання незалежного та залежних пунктів формули. Службовий винахід: права роботодавця і винахідника, повідомлення роботодавця, винагорода. Співавторство та розподіл прав у колективі й консорціумі. Міжнародне патентування: Паризька конвенція, процедура РСТ, європейський патент. Ліцензійний договір, договір про передання прав, комерціалізація та трансфер технологій. Права інтелектуальної власності у проєктних заявках: розділи IP management, background і foreground, план захисту та використання результатів.

Тема 10. Цифровий профіль дослідника: URIS та ORCID. Ідентифікатори дослідника і їх призначення. ORCID iD: реєстрація, наповнення профілю, автоматична синхронізація зі Scopus, Web of Science, Crossref; налаштування приватності; використання ORCID у грантових заявках та видавничих системах. URIS (Ukrainian Research Information System): призначення, структура, порядок реєстрації науковця та закладу, відображення публікацій, проєктів і наукових результатів, зв'язок із конкурсними процедурами. Профілі у Scopus та Web of Science, коректність афіліації, об'єднання дублікатів. Наукометричні показники (індекс Гірша, квартилі, цитування) і їх коректне використання при обґрунтуванні спроможності колективу у заявці.

Тема 11. Бюджет наукового проєкту. Кошторис і розрахунок оплати праці. Структура кошторису наукового проєкту. Прямі та непрямі (накладні) витрати, ставка накладних витрат у різних донорів. Стаття «Оплата праці»: посадові оклади наукових і науково-педагогічних працівників, схеми доплат і надбавок, коефіцієнт зайнятості у проєкті (person-months, FTE), розрахунок місячного та річного фонду оплати праці за категоріями учасників. Нарахування на заробітну плату (єдиний внесок), утримання. Стаття «Матеріали»: реактиви, витратні матеріали, тварини, лабораторний посуд. Придбання обладнання, амортизація, обмеження на капітальні витрати. Відрядження та участь у конференціях. Публікаційні збори (Article Processing Charges) та витрати на відкритий доступ. Послуги сторонніх організацій, субпідряд. Прийнятні та неприйнятні витрати, співфінансування. Обґрунтування статей бюджету (budget justification) і типові зауваження експертів. Фінансова звітність за проєктом, документальне підтвердження витрат, аудит.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі:				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
2-й семестр						
Модуль 1. Наукові проєкти: планування, розроблення та управління						
Тема 1. Наукові проєкти і гранти: поняття, типологія, проєктний цикл	6	2	–	–	–	4
Тема 2. Планування наукового проєкту. Логіко-структурний підхід	10	2	2	–	–	6
Тема 3. Наукова частина проєктної заявки: від проблеми до робочих пакетів	10	2	2	–	–	6
Тема 4. Управління проєктною командою та звітність	4	2	–	–	–	2
Тема 5. Етична та доброчесна складова проєкту. Управління даними	4	–	2	–	–	2
Разом за модуль 1	34	8	6	–	–	20
Модуль 2. Грантове фінансування, інтелектуальна власність і ресурсне забезпечення проєкту						
Тема 6. Міжнародні гранти: види, донори, структура заявки, зразки	14	4	2	–	–	8
Тема 7. Національні гранти. Національний фонд досліджень України	6	2	–	–	–	4
Тема 8. Гранти Міністерства освіти і науки України	6	2	–	–	–	4
Тема 9. Інтелектуальна власність у науковому медичному проєкті	14	4	2	–	–	8
Тема 10. Цифровий профіль дослідника: URIS та ORCID	6	–	2	–	–	4
Тема 11. Бюджет наукового проєкту. Кошторис і розрахунок оплати праці	10	2	2	–	–	6
Разом за модуль 2	56	14	8	–	–	34
Разом за семестр	90	22	14	–	–	54

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Планування наукового проєкту: побудова дерева проблем і цілей, логіко-структурної матриці, діаграми Ганта та реєстру ризиків	2	

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
2	Розроблення наукової частини проєктної заявки: проблема, гіпотеза, мета, завдання, робочі пакети, deliverables і milestones	2	
3	Етична експертиза проєкту: підготовка документів до комісії з біоетики, форми інформованої згоди та плану управління даними	2	
4	Робота з документацією міжнародного конкурсу. Підготовка фрагмента заявки та експертне оцінювання за критеріями донора	2	
5	Патентний пошук у базах Укрпатенту, Espacenet і PatentScope. Складання формули винаходу та проєкту заявки на корисну модель	2	
6	Створення та наповнення профілю дослідника в ORCID та реєстрація в URIS	2	
7	Складання кошторису наукового проєкту з розрахунком фонду оплати праці та нарахувань	2	
	Разом	14	

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Опрацювання типології грантових інструментів і стадій проєктного циклу; аналіз оголошень трьох різних за типом конкурсів	4	
2	Побудова логіко-структурної матриці, WBS та календарного графіка за темою власного дисертаційного дослідження	6	
3	Підготовка концепції проєкту: обґрунтування проблеми, гіпотеза, мета, завдання, дизайн, робочі пакети	6	
4	Розроблення матриці відповідальності та плану комунікації проєктної команди; опрацювання структури проміжного звіту	2	
5	Підготовка проєкту форми інформованої згоди та плану управління дослідницькими даними за принципами FAIR	2	
6	Пошук релевантних конкурсів на порталі Funding & Tenders; аналіз конкурсної документації та зразків профінансованих проєктів у CORDIS	8	
7	Опрацювання конкурсних програм і вимог Національного фонду досліджень України; порядок реєстрації НДР в УкрІНТЕІ	4	
8	Опрацювання умов конкурсів МОН України, вимог до складу колективу та порядку подання документації	4	
9	Патентний пошук за темою власного дослідження; опрацювання законодавства у сфері інтелектуальної власності; підготовка проєкту формули винаходу	8	
10	Наповнення профілю ORCID, реєстрація в URIS, перевірка коректності афіліації у профілях Scopus і Web of Science	4	
11	Складання кошторису власного проєкту з обґрунтуванням статей бюджету	6	
	Разом	54	

6.5. Індивідуальні завдання

Не передбачені.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби та обладнання: комп'ютер персональний стаціонарний FC 210 та ноутбуки (Lenovo ThinkPad, Lenovo V15-ADA) з доступом до мережі Інтернет, розміщені в навчальній аудиторії кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб; мультимедійна панель та телевізор для демонстрації матеріалів; багатофункціональний пристрій (принтер-сканер) для роботи з конкурсною та патентною документацією (Canon E414).

Програмне забезпечення та інформаційні сервіси:

- пакет офісних програм (текстовий редактор, електронні таблиці – для складання кошторису та розрахунку фонду оплати праці, редактор презентацій);
- програмні засоби календарного планування проєктів (GanttProject або аналогічні безкоштовні інструменти побудови діаграм Ганта);
- сайт електронного навчання ДВНЗ «УжНУ» (Moodle): <https://e-learn.uzhnu.edu.ua> – розміщення навчальних матеріалів, тестових завдань і завдань для самостійної роботи;
- сервіси відеоконференцз'язку для проведення занять і консультацій у дистанційному форматі;
- сервіси реєстрації та ведення профілю дослідника: ORCID, URIS;
- бази патентної інформації: Укрпатент (HOIB), Espacenet, PatentScope, Google Patents;
- офіційні портали грантових програм: Funding & Tenders Portal Європейської Комісії, портал Національного фонду досліджень України;
- наукометричні та реферативні бази даних, доступ до яких забезпечує Університет: Scopus, Web of Science Core Collection;
- менеджери бібліографії Mendeley, Zotero;
- система перевірки на текстові збіги, що використовується в Університеті;
- наукова бібліотека ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.lib.uzhnu.edu.ua>) та електронний репозитарій (<https://dspace.uzhnu.edu.ua>).

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK® Guide). Seventh Edition and The Standard for Project Management. Newtown Square: Project Management Institute, 2021. 370 p.
2. Gerin W., Kapelewski Ch.H., Itinger J.R., Spruill T.M. Writing the NIH Grant Proposal: A Step-by-Step Guide. 3rd ed. Los Angeles: SAGE Publications, 2018. 320 p.
3. Horizon Europe Programme Guide. Brussels: European Commission, 2024 (актуальна редакція).

Допоміжна література

1. ISO 21502:2020. Project, programme and portfolio management – Guidance on project management. Geneva: International Organization for Standardization, 2020.
2. Intellectual Property Handbook: Policy, Law and Use. Geneva: World Intellectual Property Organization (WIPO), 2017.

3. ICH Harmonised Guideline. Good Clinical Practice (GCP) E6(R3). International Council for Harmonisation of Technical Requirements for Pharmaceuticals for Human Use, 2025.
4. Wilkinson M.D. et al. The FAIR Guiding Principles for scientific data management and stewardship. Scientific Data. 2016. Vol. 3. Article 160018.
5. Chung K.C., Shauver M.J. Fundamental Principles of Writing a Successful Grant Proposal. The Journal of Hand Surgery. 2018.
6. Practical Guide to Intellectual Property for Researchers. European IP Helpdesk. Brussels: European Commission, 2022.
7. The European Code of Conduct for Research Integrity. Revised Edition. Berlin: ALLEA – All European Academies, 2023.
8. Brand A., Allen L., Altman M., Hlava M., Scott J. Beyond authorship: attribution, contribution, collaboration, and credit (CRediT taxonomy). Learned Publishing. 2016. Vol. 28, No. 2. P. 151–155.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. **Портал Національного фонду досліджень України** – <https://nrfu.org.ua> – оголошення конкурсів наукових проєктів, вимоги до заявок, форми документів, результати експертизи, звітні форми.
2. **Funding & Tenders Portal Європейської Комісії** – <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home> – пошук відкритих конкурсів Horizon Europe та MSCA, конкурсна документація, шаблони заявок і критерії оцінювання.
3. **CORDIS – Community Research and Development Information Service** – <https://cordis.europa.eu> – база профінансованих європейських наукових проєктів; використовується для аналізу зразків успішних заявок і пошуку партнерів консорціуму.
4. **Національний контактний пункт програми Horizon Europe в Україні** – <https://horizon-europe.org.ua> – інформаційна підтримка українських заявників, вебінари, роз'яснення щодо участі у програмі.
5. **Розділ «Конкурси наукових проєктів» на офіційному вебсайті Міністерства освіти і науки України** – <https://mon.gov.ua> – умови конкурсів проєктів наукових досліджень і розробок, зокрема молодих учених, накази про підбиття підсумків, склад секцій Наукової ради МОН.
6. **Національний орган інтелектуальної власності (Укрпатент)** – <https://ukrpatent.org> – бази даних винаходів і корисних моделей України, форми заявок, роз'яснення щодо процедури патентування.
7. **Espacenet – патентна база Європейського патентного відомства** – <https://worldwide.espacenet.com> – пошук патентних документів світу для оцінки рівня техніки за темою дослідження.
8. **PATENTSCOPE – база Всесвітньої організації інтелектуальної власності** – <https://patentscope.wipo.int> – пошук міжнародних заявок, поданих за процедурою РСТ.
9. **URIS – Ukrainian Research Information System** – <https://uris.org.ua> – національна інформаційна система про наукову діяльність: реєстрація науковця, відображення публікацій, проєктів і наукових результатів.

10. **ORCID** – <https://orcid.org> – реєстрація та ведення унікального ідентифікатора дослідника, синхронізація публікаційного профілю.
11. **Український інститут науково-технічної експертизи та інформації (УкрІНТЕІ)** – <https://ukrintei.ua> – державна реєстрація науково-дослідних робіт та звітів, реєстр НДР.
12. **Національна академія медичних наук України** – <https://amnu.gov.ua> – конкурси наукових проєктів у сфері медицини, вимоги до планування та звітності за НДР.
13. **Ethics and Research Integrity (портал Європейської Комісії)** – <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/support/ethics-research> – вимоги до етичної самооцінки проєкту, шаблони документів для етичної експертизи.

Додаток
Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » _____ 20 __ р.

Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » _____ 20 __ р.

Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » _____ 20 __ р.

Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » _____ 20 __ р.

Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)